

James Mallon hoofdspreker op jubileumconferentie Missionaire Parochie

Zo'n 750 deelnemers waren op 12 en 13 maart aanwezig in Veenendaal voor de vijfde landelijke conferentie Missionaire Parochie, met als thema 'Vaar nu naar het diepe!'. Vanuit de parochies van het Aartsbisdom Utrecht was een flinke delegatie aanwezig bij deze lustrumconferentie, ook mgr. Woorts was erbij. Vanwege het jubileum was fr. James Mallon opnieuw naar Nederland afgereisd – ook bij de eerste conferentie in 2022 was hij de hoofdspreker. Deze Canadese priester werd bekend als auteur van het boek 'Divine Renovation: from maintenance to mission' (2014). Dit boek kwam in 2019 in Nederlandse vertaling uit onder de titel 'Als God renoveert. De parochie van onderhoud naar bloei'. Hierin beschrijft Mallon hoe hij met zijn team de omslag maakte naar een missionaire parochie. De principes die in het boek beschreven staan, vonden wereldwijd weerklank.

Mallon gaf maar liefst drie inleidingen en een workshop over 'leiderschap vanuit een team' tijdens deze tweedaagse conferentie, die door de deelnemers als "inspirerend, vreugdevol en bemoedigend" werd ervaren. De thema's van zijn lezingen waren ontleend aan hoofdstuk 5 van het Lucasevangelie: 'We hebben de hele nacht gezwoegd', 'Op uw woord zal ik de netten uitgooien' en 'Wees niet bevreesd, voortaan zult ge mensen vangen'.

'Luisteren naar Gods stem'

De eerste dag van de conferentie startte met een Eucharistieviering, waarin bisschop Liesen van Breda preekte over het belang van het luisteren naar de stem van de Heer: "Missionaire parochie zijn begint met luisteren naar Gods stem, in je hart en in je geweten. Luisteren lijkt eenvoudig, maar gaat ons vaak moeilijk af. De moeilijkheid van het luisteren zit in je hart, in het willen luisteren. Als Jezus 'het Woord' is, wat is dan ons antwoord? Als God spreekt, is alles wat wij doen – ook ons zwijgen – een antwoord. Missionaire parochie begint op het moment dat je jezelf los durft te laten en je toekeert naar God; naar Hem luistert. Durven we God te vertrouwen? En alles waarvoor we gezwoegd hebben achter te laten? De vreugde van God is onze kracht. Er is geen blauwdruk voor de toekomst maar wel de werkelijkheid van Gods genade." Mgr. Liesen sloot af met een oproep: "Alles wat ik gezegd heb mag u vergeten, als u maar één ding onthoudt – het keervers van de antwoordpsalm van vandaag: 'Luistert heden naar de stem van de Heer, wees niet halsstarrig!'"

Twee verhalen

James Mallon ging in zijn eerste inleiding ('We hebben de hele nacht gezwoegd') in op de veranderde context waarin de Kerk zich bevindt, de veranderingen die dat vraagt en het belang van een goed geformuleerde

visie. Over de huidige situatie van de Kerk zijn volgens Mallon twee verhalen te vertellen. Ten eerste het bekende verhaal van teruggang van het christendom. Maar krimp is slechts een deel van het verhaal, er is nog een tweede verhaal. Zo toont onderzoek aan dat met name generatie Z (geboren tussen 1997 en 2012) openstaat voor het geloof. Er is iets gaande, constateert hij: zo neemt het aantal volwassenen dat gedoopt wordt toe



– in Canada, de VS, Engeland, Frankrijk, België en Nederland.

Wat we moeten doen, is de diepte in gaan, aldus Mallon. We hebben de Kerk altijd gelijkgesteld aan de zorg voor de schapen: de betekenis van pastor is herder. Eerst riep Jezus vissers om herder te worden, vandaag roept Hij onze herders om visser te worden, zo zei Mallon. Dat is volgens hem klassiek katholiek: we hebben beide kanten nodig. We moeten voor de schapen zorgen, maar we moeten ook de diepte in. "Sommige vissen zwemmen misschien de haven in en springen in de boten die aan de wal liggen, maar de meeste vissen zitten in diep water... Daarom zegt Jezus tegen ons: 'Vaar naar diep water!' Neem geen genoegen met ondiep water," benadrukte Mallon. Tot slot behandelde James Mallon de visie die een parochie nodig heeft. Mallon: "Een visie is een door God gegeven beeld van de toekomst dat passie in ons opwekt. Passie is heel belangrijk in je visie, het is wat ons enthousiast maakt."

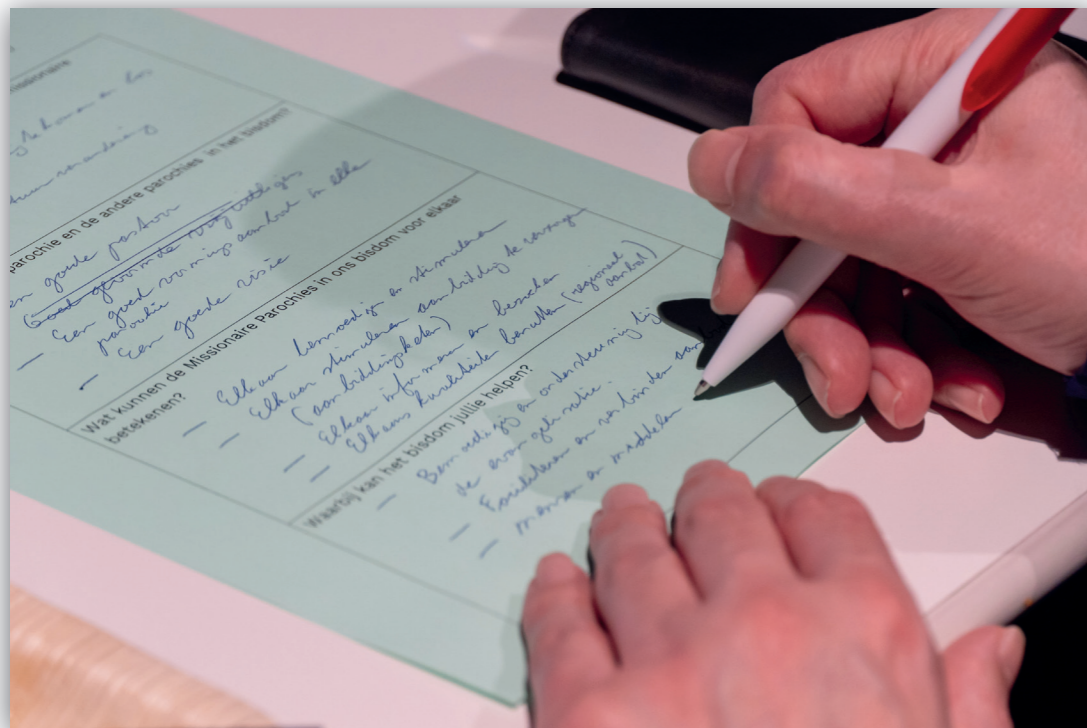
Vervolgens konden de deelnemers na de lunch kiezen uit één van de vele seminars die werden gegeven rondom het thema 'Missionaire Parochie': over leidinggeven vanuit een team en bij weerstand; over Alpha; cultuurverandering; gastvrijheid; leren bidden voor anderen; diaconie vanuit het missionaire hart; muziek & liturgie in de missionaire parochie; over hoe jongeren te boeien en te behouden; hoe word je 'multi-missionair'; sacramentencatechese; wat kunnen wij als parochie betekenen voor kwetsbare mensen; en digitale gastvrijheid.

's Avonds verzorgde zr. Theresa Anne Knuth OP een inleiding. Zij is zuster van de Dominicanessen van St. Cecilia uit Nashville maar woont al enkele jaren in Sittard. Zij gaf een inleiding over het thema 'Heer, ga van mij weg, want ik ben een zondig mens' – waar sta ik op dit moment in mijn relatie met Christus? Waar nodigt de Heer mij uit tot diepere bekering en ommekeer? Hoe ga ik om met mijn eigen

gebrokenheid? Aansluitend was er een Avond van Barmhartigheid, met biechtgelegenheid.

Cultuurverandering

De tweede dag startte met seminars, waarna fr. Mallon zijn tweede inleiding gaf. Daarin stond het primaat van evangelisatie centraal ('Op uw woord zal ik de netten uitgooien', Lc. 5,5). Hij verwees naar een Vaticaans document uit 2020 over evangelisatie, dat onder meer stelt dat evangelisatie niet primair het overdragen van de leer is, het is eerder het bekend maken van Jezus Christus en Hem verkondigen. Mallon benadrukte dat de kern van de huidige crisis van de Kerk een identiteitscrisis is: "Het gaat om zending en zending is wie we zijn, niet alleen iets dat we doen. Wij zijn een missionaire Kerk, een apostolische Kerk. Een Kerk die uitgezonden is op een missie." De vraag is: hoe brengen we dit in de praktijk? Het is volgens Mallon belangrijk om te erkennen dat het hier niet gaat om een programma, maar om een cultuurverandering. Hij nam vervolgens met de aanwezigen tien mogelijke obstakels door. Het eerste obstakel is het ontbreken van een duidelijke visie of doel, obstakel twee is het niet daadwerkelijk doen. Als je alles evangelisatie noemt, is niets evangelisatie, zo stelde Mallon. Zo is catechese geen evangelisatie maar kennisoverdracht. Het derde obstakel is druk zijn in de parochie met dingen die niet belangrijk zijn – dat gaat ten koste van evangelisatie. Het vierde obstakel is niet voor één instrument kiezen, Mallon raadt Alpha aan maar een ander instrument voor evangelisatie van volwassenen kan ook. Geen vervolg plannen is het vijfde obstakel aldus Mallon: "De parochie moet voor nieuwkomers een plan hebben, bijvoorbeeld een catecheseprogramma voor volwassenen zoals Sycamore." Obstakel zes is te weinig (financiële) middelen investeren en obstakel zeven is de focus leggen op insiders die weinig of geen persoonlijke relatie met Jezus hebben. Volgens





Diaconie vanuit het missionaire hart

Eén van de vele seminars tijdens de conferentie was 'Diaconie vanuit het missionaire hart', die werd geleid door Tim Schilling en diaken Ronald Dashorst van de St. Franciscusparochie (Twello, Apeldoorn e.o.). 'De missionaire parochie' roept soms vragen op met betrekking tot de diaconie. Bijvoorbeeld: Is diaconie nu minder van belang? Moet de parochiële diaconie altijd gepaard gaan met een expliciete geloofsverkondiging? En hoe verhouden 'evangelisatie' en 'diaconie' zich tot elkaar? Deze vragen kwamen aan de orde tijdens dit seminar. Diaken Dashorst kijkt tevreden terug op de conferentie en op het seminar dat hij gaf, vertelt hij: "Het was een inspirerende conferentie, het was goed om te zien dat zoveel met name jonge mensen dit verhaal willen horen en er in hun parochie iets mee willen doen. Het verhaal van Mallon raakte me, wat hij zegt kun je echt meenemen naar huis. Maar ook de ontmoetingen met mensen zijn belangrijk, je kunt veel van elkaar leren en het is verrijkend om te horen waar zij mee bezig zijn."

Het seminar 'Diaconie vanuit het missionaire hart' werd goed bezocht: de zaal was zelfs te klein. Tim Schilling gaf een inleiding op de thematiek hoe 'evangelisatie' en 'diaconie' zich tot elkaar verhouden, daarna gaf ik een praktische uitwerking hoe we dit in Apeldoorn doen met de activiteiten vanuit Sant'Egidio. Voor mij betekende de ontmoeting met Sant'Egidio in Antwerpen de invulling van mijn roeping als diaken. Het betekent vanuit gebed en de Heilige Schrift in samenwerking met anderen het geloof present stellen. Ik krijg veel enthousiasme terug. Mijn aanpak is gewoon doen, je inzet niet laten vangen in allerlei structuren en projectplannen. Zo werkt het ook in Apeldoorn: activiteiten zijn organisch elkaar opgevolgd. Ik ervaar het als een wonder als je in vertrouwen de Heilige Geest volgt op je eigen weg. En dat maakt ook heel dankbaar."

Mallon is dat de verkeerde volgorde: "Het zijn juist de verhalen van nieuwe katholieken die Alpha hebben gevolgd die inspirerend zijn voor kerkgangers." Het achtste obstakel is ontbrekende steun van de pasto(o)r en obstakel negen wordt gevormd door onrealistische verwachtingen: "Onderschat niet dat de cultuurverandering naar een missionaire parochie veel tijd en inspanning kost." Zo moet er dus tussen de Alpha-cursussen weinig tijd zitten, zodat enthousiaste mensen snel anderen kunnen uitnodigen. Obstakel tien heeft te maken met leiderschap. "Je wilt dat je beste mensen, dat leuke mensen, dat mensen zonder oordeel het proces naar de missionaire parochie leiden," stelde Mallon. "Dus geen 'überkatholieken' die iedereen steeds vertellen dat ze hun leven op een verkeerde manier leiden."

"We moeten daarom de activiteiten die we in onze parochies organiseren kritisch bekijken: worden daarmee mensen tot Jezus gebracht? Bijna goed genoeg is in dit geval niet voldoende. De vraag is: brengen we mensen aan de voeten van Jezus, want alleen dan zullen ze getransformeerd worden." Je kunt het missionaire werk niet op eigen kracht doen, aldus Mallon. "De Kerk werd geboren op de dag van Pinksteren. De Heilige Geest zet ons aan om naar buiten te gaan. We moeten eerst bekleed worden met kracht van boven voordat we kunnen beginnen met evangeliseren," benadrukte hij. Mallon noemde vervolgens drie redenen waarom we de kracht van de Heilige Geest wel degelijk nodig hebben:



Heilige Geest

Mallon constateerde in zijn derde inleiding met als thema 'Wees niet bevreesd, voortaan zult ge mensen vangen' dat veel parochies in deze tijd niet weten hoe ze moeten evangeliseren. "Soms lijkt het zelfs alsof er weinig wil is om mensen naar Jezus te brengen. Dat is een nog groter probleem," zo zei Mallon. Verwijzend naar het tweede hoofdstuk van het Marcusevangelie stelde hij vast dat de verlamde man wordt getransformeerd door de ontmoeting met Jezus. Mallon:

1. Verlangen, enthousiasme. Wanneer Christus in ons is, wordt de ijver voor evangelisatie gewekt. Daarom moeten we elke bijeenkomst beginnen met gebed. En niet zomaar een kort gebedje zoals we vaak gewend zijn, waarschuwde Mallon.
2. Hoop. Zonder hoop is er geen visie, geen droom, geen reis, geen strategie, geen leiderschap.
3. Gaven. De Heilige Geest brengt gaven, de Heilige Geest ontsluit gaven. We hebben deze gaven nodig om te bloeien.

Mallon: "We ontvangen de Heilige Geest door onze doop, door ons vormsel en door de Eucharistie, maar de vraag is: heeft de Heilige Geest ons ook in zijn greep?"

Hij eindigde zijn inleiding met een gebedsoefening: hij vroeg de aanwezigen om drietallen te vormen en wisselend als tweetal voor de derde persoon in hun midden te bidden om de kracht van de Heilige Geest.

'Naar het diepe varen'

De conferentie sloot af met een Eucharistieviering, met bisschop Van den Hende (Rotterdam) als hoofdcelebrant. Hij stelde in zijn preek dat "we onszelf mogen laten zenden door de Heer in een missionaire Kerk die weet wat bidden is en trouw is aan de sacramenten, die weet wat het betekent om het woord van God te ontvangen en ervan te getuigen, en die weet dat het erop aankomt dat wij Gods liefde in naastenliefde concreet maken. Moge de Heer ons dat geven, opdat we steeds met vaste moed naar het



diepe varen met het schip van de Kerk. Maar dat we ook door onze liefde tot God en tot de naaste laten zien dat Hij werkelijk het centrum is van ons leven en ons einddoel, wanneer we eens de Heer mogen zien van aangezicht tot aangezicht."

door Roland Enthoven

Meer informatie, verslagen en foto's:
www.missionaireparochie.nl

Foto's:

- Blz. 8: bisschop Rotterdam
- Blz. 9, 10 en 11: Vincent Kok
- Portretten geïnterviewden: Roland Enthoven

Sint Eusebiusparochie (Arnhem e.o.): Mirjam Stuiver en Angeliqve Martina

Mirjam Stuiver: "Het is heel fijn om weer hier te zijn. Je ontmoet heel veel mensen die verbonden zijn met de beweging richting de Missionaire Parochie, het is mooi om van hen de verhalen te horen waar ze in dat proces staan en om op die manier van elkaar te leren. Zo hoorden we van iemand uit een Vlaamse parochie over de cultuuromslag die nodig is – we zijn als parochies op weg naar iets anders."

Angeliqve Martina: "Het is goed om te zien hoeveel parochies, hoeveel vrijwilligers hier in Veenendaal bij elkaar zijn om ervaringen en ideeën te bespreken. We hebben vandaag het seminar over leiderschap van James Mallon gevolgd, dat gaf een verfrissende kijk."

Mirjam Stuiver: "We zijn in de St. Eusebiusparochie nu ruim een half jaar bezig met de Missionaire Parochie en zijn op een punt aanbeland waar we ons als team afvragen: hoe nu verder? Mallon heeft daarvoor aanknopingspunten gegeven. Zoals een scan maken van het leiderschapsteam: dat hebben we nog nooit gedaan met ons eigen team in de parochie maar het kan duidelijk maken of er nog kwaliteiten ontbreken."

